

REXPO 2018.

Prodor kineskog kapitala na domaće tržište

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Sedmi međunarodni sajam investicijskih projekata REXPO 2018. okupio je brojne inozemne i domaće ulagače, stručnjake, gospodarstvenike i posjetitelje, njih oko dvije tisuće, a nazočili su mu i ministri Oleg Butković i Predrag Štromar, koji su, među ostalim, istaknuli ulaganja u prometnu infrastrukturu te projekte energetske obnove

Sajam investicijskih projekata REXPO sedmu godinu zaredom okupio je investitore i izlagače iz zemlje i inozemstva. U Zagrebu je 27 i 28. studenog 2018. je izložbeni prostor sajma obišlo otprilike 2000 ljudi. Što se tema tiče, jedna od najaktualnijih jesu kineske investicije u Hrvatskoj.

Sajam su svečano otvorili Predrag Štromar, ministar graditeljstva i prostornoga uređenja, Oleg Butković, ministar mora, prometa i infrastrukture, te Zvonimir Novak, pomoćnik ministra gospodarstva, poduzetništva i obrta. Potpredsjednik Vlade Predrag Štromar uručio je nagradu *REXPO 2018 Best New Investment Award* investitoru čiovskog mosta *Hrvatskim cestama*, koju je preuzeo Josip Škorić, predsjednik Uprave *Hrvatskih cesta*. "Ova nagrada za nas ima posebno značenje. Unatoč svim problemima koje smo imali s realizacijom, projekt smo uspjeli realizirati na vrijeme", rekao je Škorić te istaknuo važnost mosta za cijeli kraj.

Oleg Butković rekao je to da je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture pokrenulo investicijski ciklus "težak" 20 milijuna kuna, da je otvorena druga faza Istarskog ipsilona koja će Istru pozicionirati u prometnome sektoru te da se radi o velikoj injekciji za građevinski sektor. Pelješki most ocijenio je kao projekt svih projekata, kazavši da su radovi krenuli, da se trenutačno čeka odluka o odabiru izvođača za drugu fazu, odnosno izgradnju pristupnih cesta i dijela prometnice, a natječaji za treću i četvrtu fazu pripre-

mljeni su i uskoro bi trebali biti objavljeni. Naime, ugovor za izgradnju mosta kopno – Pelješac s pristupnim cestama, vrijedan 2,08 milijardi kuna (bez PDV-a), potpisan je 23. travnja između predstavnika *Hrvatskih cesta* (HC) i kineskog konzorcija *China Road and Bridge Corporation*, a 85 posto prihvatljivih troškova financira se iz EU-ovih sredstava. Butković je poručio to da će velike investicije u prometu u budućnosti biti usmjerene prema željeznici. Pritom je, među ostalim, naveo i velika ulaganja koja se trenutačno provode na Mediteranskome koridoru, naprimjer, projekt rekonstrukcije postojećeg i izgradnje drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Križevci,

a napomenuo je i to da je 21. studenog 2018. objavljen natječaj za radove na dionici Koprivnica – Križevci – mađarska granica. Sljedeće godine trebala bi početi izgradnja dugoočekivane tzv. nizinske pruge prema Rijeci, za čije su financiranje osim europskih fondova zainteresirani i kineski ulagači, o čemu je bilo riječi i prilikom nedavne posjete hrvatske delegacije na čelu s predsjednikom Vlade Andrejem Plenkovićem Kini. Butković je istaknuo i ulaganja u luke od županijskog značaja koje služe za otočno povezivanje, a ukupna vrijednost 28 projekata iznosi 80 milijuna eura, što naziva renesansom na hrvatskoj obali. Rekao je to da će se prvi put nakon dugo vremena graditi luke na Jadranu, a iz objedinjenih europskih i nacionalnih sredstava praktički će svim lučkim upravama biti omogućeno 100-postotno financiranje.

Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja, istaknuo je važnost suradnje na svim razinama, od odgovorne politike do javnog i privatnog sektora, pri čemu je

Detalj snimljen tijekom panel rasprave

posebno istaknuo obrazovanje. Kazao je to da su reforma obrazovanja, rast graditeljskog sektora i porezno rasterećenje bili ciljevi koji su prošle godine zadani na ovome mjestu, a navedeno se počelo i provoditi. Štromar je poručio to kako je cilj da do kraja mandata 20 tisuća mladih obitelji dobije dom putem modela subvencioniranja stambenih kredita i poticane stanogradnje te zahvaljujući tomu ostane živjeti u Hrvatskoj te doprinosti društvu i gospodarstvu. Istaknuo je to da su za građevinski sektor od iznimne važnosti projekti energetske obnove te da je ove godine u tome segmentu njegovo ministarstvo povuklo 37 posto više europskih sredstava. Po njegovim riječima, u energetsku će se obnovu u sljedeće dvije do tri godine uložiti više od pet milijardi kuna.

Zamjenik ministra gospodarstva, poduzetništva i obrta Zvonimir Novak rekao je to da je infrastruktura važna jer predstavlja žilu kucavicu svakoga gospodarstva i bez njezine razvijenosti nije moguće zamisliti uspješno gospodarstvo. Istaknuo je pozitivne trendove u rastu investicija, posebno inozemnih, pa se očekuje da će one ove godine premašiti dvije milijarde eura, što je rast od 3,5 posto na godišnjoj razini.

Novak je, među ostalim, istaknuo Zakon o poticanju ulaganja. Naime, od 2012. do danas broj otvorenih projekata premašio je broj od 870, a procjenjuje se da će oni generirati više od 35 milijardi kuna ulaganja i više od 17 tisuća radnih mjesta. Naveo je i Zakon o strateškim investicijskim projektima, kazavši da on ima posebnu važnost za infrastrukturne projekte jer se njime ubrzava procedura i uklanjaju administrativne barijere koje stoje na putu velikih projekata.

Na panelu "Što je kineskim investitorima najvažnije – lokacija, rast ili profit?" Aleksandar Žurić održao je prezentaciju o izgradnji prve autoceste u Crnoj Gori te istaknuo to kako su kao domaćini i partneri vrlo zadovoljni kineskom tvrtkom *China Road and Bridge Corporation* koja je usmjerena na složenu izgradnju crnogorske autoceste. Škorić je dodao to da Hrvatska ima ozbiljnog partnera za provedbu projekta, i po pristupu i po referen-

Na sajmu Rexpo dodijeljena je nagrada za najbolji novi hotel

cijama. Što se tiče cestovne infrastrukture, istaknuo je to da ne vidi prostora za kineska ulaganja, koja bi se prije mogla realizirati u energetske i željezničke sektoru.

Filip Vučagić, direktor i partner *Colliers Internationala*, održao je prezentaciju "Aktualni investicijski trendovi i predviđanja za Hrvatsku, Europu i svijet" kojom je započela panel-rasprava "Investicijski trendovi – nove prilike i/ili stare prijetnje". Na panelu su, među ostalima, govorili Hubert Kosler, predsjednik i direktor tvrtke *YASKAWA Europe Robotics*, Antonio Garcia iz belgijske ambasade, Bernhard Melischnig, direktor tvrtke *EOS Matrix Croatia*, Vedran Mario Banić iz tvrtke *Kommunalkredit Austria* te Arn Willems iz *GTC-a Hrvatska*, koji je izjavio to da investicijsko tržište u Hrvatskoj još nije sazrelo, iako se budi.

Na panelu "Pogled na investicije iz drugog kuta" poduzetnik Saša Cvetojević, financijski savjetnik Milan Horvat, indijski investitor Jay Thakur i *start-up* Stevica Kuharski razgovarali su o poslovnoj klimi u Hrvatskoj. Horvat je izjavio to da "nije problem što ljudi odlaze, neka im je lijepo, no mi ne stvaramo uvjete da netko drugi dođe. To pitanje ne postavlja nitko, ni privatno ni javno." Jay Thakur, koji je kod Petrinje pokrenuo organsku

farmu jabuka, izjavio je to da su njegova iskustva dosad bila dobra te da je Hrvatska prijateljski nastrojena prema stranim investitorima. "Razvoj se tek treba dogoditi i ja sam optimističan investitor", izjavio je.

Siniša Zdjelar, vlasnik *ZDL arhitekata*, govorio je o 40 milijuna vrijednoj investiciji nogometnog stadiona u Osijeku, koji će imati 12.800 mjesta te će biti jedini natkriveni stadion u Hrvatskoj. Na panelu "Investicijski potencijali sportske infrastrukture" govorilo se i o investicijskim projektima Grada Makarske, najbrže rastućem sportu na svijetu – padelu te izgradnji stadiona NK Rijeke.

Drugog dana skupa u fokusu je bila rasprava o široj slici hrvatskog turizma i investicijama u turizmu. Iako formalno ima strategiju turizma, Hrvatska i dalje luta i kada su u pitanju investicije i kada su u pitanju globalni hotelski brendovi te luksuzni projekti, kojih je vrlo malo, a tzv. *greenfield* ulaganja gotovo da ne postoje. Usto, u budućem razvoju projekata treba se usmjeriti na specijalizirane hotele i odmarališta posvećene određenim skupinama gostiju te na *lifestyle* hotele koji nisu samo trend, već su tu da ostanu, zaključili su sudionici niza panela u sklopu investicijske konferencije Rexpo.